

Ylistaron yläkoulun opetussuunnitelma 2016

ops päivitetty 11/2017

valinnaisaineet kpl 12, järjestyssäännöt liite 1

päivitetty 11/2018

valinnaisaineet kpl 12

päivitetty 5/20

arviointi kpl 6, valinnaisuus kpl 12

kpl 5, päivitetty 3/21

kpl 5, kpl 8, päivitetty 11/23

tuntijaon päivitys 5/24

1. Paikallinen OPS

Taulukko 1. Ylistaron yläkoulun tuntijako.

Aine	1	2	3	4	5	6	YHT ak	7	8	9	YHT yk	YHT po
AI	7	7	5	5	4	4	32	3	4	3	10	42
A1 (en)	1	1	2	2	3	2	11	2	2	3	7	18
B1 (ru)						2	2	2	2	1	5	7
MA	3	3	4	4	4	3	21	3	4	4	11	32
<i>Ympäristö- ja luonnontieteet</i>												
YM ¹	2	2	2	2	3	3	14				0	14
BI/GE ¹							0	2	2	3	7	7
* Biologia								1	1	1,5		
* Maantieto								1	1	1,5		
FY/KE ¹							0	2	2	3	7	7
* Fysiikka								1	1	1,5		
* Kemia								1	1	1,5		
TT ¹							0	0,5	2	0,5	3	3
UE	1	1	1	2	1	1	7	1	1	1	3	10
HI/HY ²				1	2	2	5	2	2	3	7	12
* Historia					1	2		2	2			
* Yhteiskuntaoppi				1	1					3		
<i>Taide- ja taitoaineet</i>												
MU	1	1	1	1	1	1	6	2			2	8
KU	1	1	2	1	1	1	7	2			2	9
KS	2	2	2	2	2	2	12	2			2	14
LI	2	2	3	2	2	2	13	3	2	2	7	20
KO							0	3			3	3
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset (T&T-val)				1	1	1	3		3	2	5	8
Oppilaanohjaus							0	0,5	1	0,5	2	2
Yrittäjämäinen toimintatapa							0			1	1	1
Valinnaiset aineet (VAL)				1	1	1	3		3	3	6	9
<i>Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät</i>												
Huom! A2- ja B2 -tunteja ei ole laskettu kokonaistuntimäärään 226h. Opetuksen järjestämiseen voidaan käyttää valinnaisiin aineisiin varattuja vuosiviikkotunteja (VAL) sekä perusopetuksen vähimmäismäärän ylittäviä vuosiviikkotunteja opetuksen järjestäjän linjaamalla tavalla. Mikäli A2-kieli on toinen kotimainen kieli, käytetään sen opetuksen järjestämiseen B1-kielelle varatut vuosiviikkotunnit (ks. perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet luku 12.3).												
A2				2	2	2	6	2	2	2	6	12
B2							0		2	2	4	4
TUNTEJA YHTEENSÄ	20	20	22	24	25	25	136	30	30	30	90	226

¹ Ainetta opetetaan osana ympäristöopin opetusta integroidusti vuosiluokilla 1-6 (kansallinen linjaus)

² Yhteiskuntaoppia opetetaan vuosiluokilla 4-6 vähintään 2 vuosiviikkotuntia ja vuosiluokilla 7-9 vähintään 3 vuosiviikkotuntia (kansallinen linjaus)

Ylistaron yläkoulun järjestyssäännöt

Koulumme järjestyssäännöt löytyvät liitteistä (Liite 1).

Ylistaron yläkoulu tekee yhteistyötä muun muassa seuraavien tahojen kanssa:

Seinäjoen seurakunta <http://www.seinajoenseurakunta.fi/>

Seinäjoen seurakunta käy pitämässä koulussamme päivänavauksia lähes viikoittain. Koulumme käy Ylistaron kirkossa jumalanpalveluksessa.

4H

Paikallisen 4H-yhdistyksen kanssa pyrimme toteuttamaan toimintaa tarpeen mukaan.

Kaupungin nuorisotyö

Kaupungin nuorisotyö on mukana mahdollisuuksien mukaan koulun tapahtumissa. Nuorisotyö auttaa myös tukioppilastoiminnassa, jossa suurin rooli on ollut tukioppilaiden kouluttamisessa.

Ylistaron lukio

Oppilaille järjestetään mahdollisuuksien mukaan joka vuosi tutustuminen Ylistaron lukion toimintaan ja sen opettajiin.

Mannerheimin lastensuojeluliitto

MLL on mukana tukioppilastoiminnassa. Tukioppilaat osallistuvat mahdollisesti keväisin järjestettävään MLL:n Kevät ilo -keräykseen. Tukioppilaat pitävät kahviota ja kioskia MLL:n kirpputoreilla tarvittaessa.

Sedu

Sedu on mukana yläkoululaisten tutustumisessa ammatilliseen toisen asteen koulutukseen.

Lastensuojeluyksikkö Pihakoivu

Lastensuojeluyksikkö Pihakoivu on yksityinen ja itsenäinen lastensuojelupalvelujen tuottaja Seinäjoen Ylistarossa. Osa Pihakoivussa asuvista lapsista käy kouluaan Ylistaron yläkoulussa.

Osallistumme mahdollisuuksien mukaan erilaisiin ja eri laajuisiin koulumme perustehtävää, hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä tukeviin ohjelmiin ja hankkeisiin

2. Arvot

Arvotyöskentelyprosessi

Koulumme yhteisiä arvoja alettiin laatia yhteistyössä opettajien, oppilaiden ja huoltajien kesken. Jokainen opettaja sai mahdollisuuden tuoda esille tärkeinä pitämiään arvoja, keinoja arvojen saavuttamiseksi ja mahdollisuuksia ihmisten innostamiseen näiden arvotavoitteiden parempaan toteutumiseen. Opettajien kuulemisen jälkeen oppilaat saivat tuoda esille omia näkemyksiään samoissa asioissa. Oppilaiden ääntä edustivat tukioppilaat ja oppilaskunnan jäsenet. Huoltajien näkemyksiä kysyttiin sähköpostilla, johon halukkaat pääsivät vastaamaan ja sitä kautta vaikuttamaan koulumme arvopohjaan.

Ylistaron yläkoulun arvot

Ylistaron yläkoulun tärkeimpinä arvoina pidämme perussivistyksen saavuttamista ja onnistumisen kokemuksia koulussa. Muuttuvassa ja kansainvälistyvässä maailmassa tärkeää on myös erilaisuuden sietäminen ja hyväksyminen. Hyvät käytöstavat ja kannustavat sekä monipuoliset opetusmenetelmät valikoituivat näiden arvojen toteutumisen keinoiksi. Myös viihtyisä ja aktivoiva kouluympäristö katsotaan Ylistaron yläkoulussa tärkeäksi. Toivomme, että onnistumisen kokemukset, positiivinen palaute, toisista ihmisistä välittäminen ja oppilaan mahdollisuus vaikuttaa kouluasioihin, toimivat innostuksen lähteinä koulutyössä.

Arvojen toteutumisen seuranta

Käymme koulussamme tarpeen mukaan arvokeskustelua henkilökunnan, oppilaiden ja huoltajien kesken. Oppilashuoltoryhmässä, HOJKS-palaverissa, vanhempainvarteissa ja muiden yhteistyötahojen kanssa on mahdollista keskustella siitä, mitä kukin taho pitää arvokkaana. Resurssien salliessa sitoudumme näihin yhteisiin tavoitteisiin ja tarvittaessa uudistamme koulua vastaamaan sille asetettuja odotuksia.

3. Perusopetuksen tehtävä

Yrittäjämäinen toimintatapa ja osallisuus

Yrittäjämäinen toimintatavassa lähdetään rakentamaan oppilaasta itsenäisesti toimivaa, toiset huomioon ottavaa ja hyvin käyttäytyvää yksilöä niin koulutyössä kuin muussa arjessa. Oppilasta kannustetaan ja autetaan huomaamaan hänen yksilölliset taitonsa. Tavoitteena, että jokainen oppilas huomaisi olevansa hyvä jossakin asiassa. Osaamisensa löytäminen auttaa vahvistamaan oppilaan itsetuntoa. Yrittäjämäistä toimintatapa otetaan huomioon jokaisessa oppiaineessa.

Koulussamme pyritään kannustamaan oppilaita töiden itsenäiseen aloittamiseen, niiden ahkeraan tekemiseen ja huolelliseen loppuunsaattamiseen. Koulumme positiivinen, ystävällinen ja kannustava kanssakäyminen ihmisten välillä on tärkeä pohja yhteistyötaitojen kehittymiselle.

Koulussamme pyritään mahdollistamaan oppilaiden aktiivinen osallistuminen tapahtumien järjestelyyn. Ohjaamme oppilaita omaehtoiseen vastuunottoon. Oppilaskuntaa ja tukioppilastoimintaa hyödynnetään monipuolisesti koulun arjessa. Mahdollisuuksien mukaan osallistutaan koulun ulkopuolisiin alueellisiin ja valtakunnallisiin tapahtumiin. Myös lähiympäristön mahdollisuudet huomioidaan monipuolisesti.

Laaja-alaiset kokonaisuudet

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)

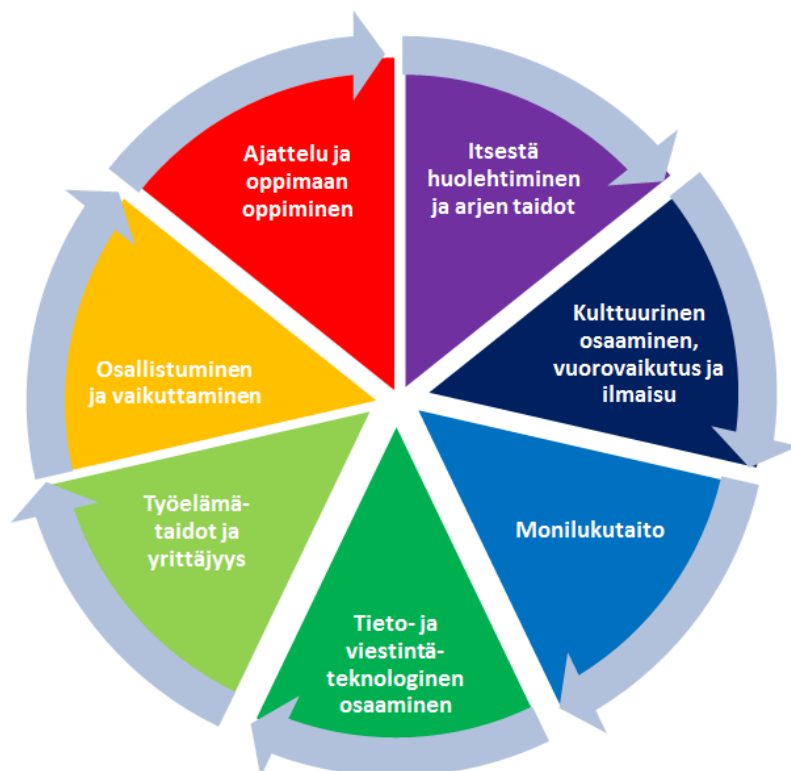
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)

Monilukutaito (L4)

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden arviointi

Laaja-alaisen osaamisen toimivuutta arvioidaan osana Seinäjoen kaupungin peruskoulujen laatu- ja arviointijärjestelmää. Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kaupungin arviointikyselyihin.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista tukevat järjestelyt ja toimenpiteet kirjataan koulun opetussuunnitelmaan ja vuosittaiset tarkennukset vuosisuunnitelmaan. Koulut arvioivat laaja-alaisen sisältöjen toteutumista koulun lukuvuoden ja vuosisuunnitelman arviointiraportissa. Arvioinneista saadulla palautteella koulut kehittävät ja parantavat tarvittaessa toimintaansa.

4. Toimintakulttuuri

Toimintakulttuuriin kuuluvat kaikki koulun viralliset ja epäviralliset säännöt, toiminta- ja käyttäytymismallit sekä arvot, perinteet ja kriteerit, joihin koulutyön laatu perustuu. Koulussa syntyneet arvot, uskomukset ja asenteet määräävät osaltaan, millä tavoin oppilaan yksilöllisyys ja toisaalta koulun yhteisöllisyys otetaan huomioon koulu yhteisössä. Oppimisympäristöön vaikuttaa merkittävästi koulun toimintakulttuuri, jolla tarkoitetaan käytännön tulkintaa koulun kasvatusta ja opetustehtävästä. Seuraavista liitteistä ilmenevät koulumme käytänteet:

- Järjestyssäännöt (liite 1)
- Menetelmät kiusaamisen selvittämiseksi (liite 2)
- Menettelytavat päihdeasioissa (liite 3)
- Käyttäytymisen arvioinnin kriteerit (liite 5)
- Oppilashuollon rakenne (liite 6)
- Akuuttipäihtymistilan toimintamalli (liite 8)

Toimintakulttuurin toimivuutta ja kehittämistarvetta arvioidaan jokapäiväisessä toiminnassa. Tarvittaessa toimintakulttuuria muutetaan ja kehitetään yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden, vanhempien ja mahdollisten muiden yhteistyötahojen kanssa.

Oppimisympäristö

Oppimisympäristöllä tarkoitetaan oppimiseen liittyvää fyysisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden ja sosiaalisten suhteiden kokonaisuutta, jossa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat.

Ylistaron koulukeskus – Kaukolanraitti 50 – sijaitsee Kyröjoen rannalla. Koulukeskuksessa on seuraavat yhteiskäytössä olevat erityistilat: kioski, kuntosali, teknisen työn luokka, kotitalousluokka, atk-luokka ja kielistudio.

Koulukirjaston kokoelmat on sijoitettu suureksi osaksi aineluokkiin ja opettajainhuoneeseen ja varastoihin.

Koulukeskuksessa toimii myös kouluruokala henkilökuntineen.

Muita erityistiloja ovat esim. kouluterveydenhoitajan, koulukuraattorin, opinnonohjaajan, koulun kanslistin, rehtorin ja apulaisrehtorin, talonmiehen, siivoojien ja koulukeittolan tilat.

Liikunnanopetuksessa käytetään koulukeskuksen liikuntasalia, Kirja - Matin Kirmaus – hallia, koulukeskuksen kenttiä sekä urheilupuiston kenttiä.

Työtavat

Opetuksessa käytetään mahdollisimman monipuolisia, eri oppiaineisiin ominaisia ja soveltuvia työtapoja, joiden avulla tuetaan ja ohjataan oppilaiden oppimista. Monipuoliset työtavat kehittävät oppimis-, ajattelu- ja ongelmanratkaisutaitoja, työskentelytaitoja ja sosiaalisia taitoja sekä aktiivista osallistumista. Käytetyt työtavat edistävät myös tieto- ja viestintätekniiikan taitojen kehittämistä. Työtavat antavat mahdollisuuksia myös ikäkausille ominaiseen luovaan toimintaan, elämyksiin ja leikkiin. Työtapojen käytössä otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan oppilaiden erilaiset oppimistyyliä sekä tyttöjen ja poikien väliset yksilölliset kehityserot.

Yhteistyötahot

Koulun tavoitteena on huomioida oppilaan kokonaisvaltainen oppiminen ja kasvaminen. Tätä tukevat erilaiset yhteistyötahot. Näistä merkittävin on oppilaan koti ja huoltajat. Kodin ja koulun yhteistyö on tärkeä osa yhteisen kasvatusilmapiirin luomista. Hyvä ja avoin tiedonkulku opettajan ja vanhempien välillä on ensiarvoisen tärkeää. Kodin ja koulun yhteistyön tulee olla tasapuolista, säännöllistä ja riittävää. Koulun tehtävänä on toimia kasvatuskumppanina yhdessä kotien kanssa. Koulu vastaa oppilaan opetuksesta ja kasvatuksesta kouluyhteisön jäsenenä. Koulunkäynti on oppilaan omaa vastuullista työtä. Kodin tuki ja kiinnostus koulutyötä kohtaan ovat koululaiselle tärkeitä perusopetuksen loppuun asti. Vuorovaikutus kodin ja koulun välillä tukee oppilasta hänen kehittyessään koko kouluajan. Aloitteen tekijänä koululla ja opettajalla on suuri merkitys. Myös kodeilta toivotaan aloitteellisuutta, varsinkin jos lapsella on sellaisia vaikeuksia, jotka näkyvät vain kotona. Opettaja voi sopia vanhempien kanssa viestintätavat, joita ovat esimerkiksi puhelinsoitto, sähköposti tai tapaaminen. Mikäli huoltajia askarruttaa jokin asia nuoren koulunkäynnissä, on ensimmäiseksi aina hyvä ottaa yhteyttä oppilaan omaan ryhmänohjaajaan.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet ja muu eheyttäminen

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien mahdollisia teemoja ovat paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys sekä yrittäjämäinen toimintatapa ja osallisuus. Tarkemmin lukuvuoden monialaisista oppimiskokonaisuuksista ja niiden toteutuksesta kerrotaan koulumme vuosisuunnitelmassa. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toimivuutta seurataan ja niitä pyritään kehittämään, mikäli tarvetta siihen on. Halutessa oppilaita otetaan mukaan oppimiskokonaisuuksien suunnittelutyöhön.

Monialaisia oppimiskokonaisuuksia arvioi pääsääntöisesti siihen osallistuvat opettajat, henkilökunta ja oppilaat. Lisäksi voidaan käyttää oppilaiden vertaisarviointia ja itsearviointia muun arvioinnin tukena.

Eri oppiaineiden ja koulun muun toiminnan yhteistyötä ja työnjakoa koskevat toimintatavat monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ilmoitetaan tarkemmin vuosisuunnitelmassa.

5. Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen

Yhteinen vastuu koulupäivästä

Kouluyhteisön tavoitteena on, että jokainen sen jäsen kantaa vastuun turvallisesta oppimisympäristöstä ja jäsentensä hyvinvoinnista. Tämä edellyttää toimivaa yhteistyötä kaikkien kouluyhteisön jäsenten kesken.

Laki velvoittaa oppilaan osallistumaan perusopetukseen, suorittamaan tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytymään asiallisesti. Vapautus opetukseen osallistumisesta voidaan myöntää oppilaalle vain tilapäisesti erityisestä syystä, ja vapautusta on anottava hyvissä ajoin. Huoltajan tulee ilmoittaa äkillisistä poissaoloista koululle samana päivänä.

Koulun tulee järjestää riittävästi tilaisuuksia ja tapaamisia huoltajien kanssa. Opettaja sopii huoltajien kanssa sopivat yhteydenpitokanavat.

Koulustamme pyritään luomaan paikka, johon kaikkien on miellyttävä tulla. Työrauha koulussa tarkoittaa olosuhteita, jotka mahdollistavat kaikkien rauhallisen ja turvallisen työskentelyn. Työrauhan turvaamiseksi koululla on yhteiset järjestyssäännöt, jotka tehdään selviksi ja näkyviksi huoltajille ja oppilaille. Oppilaita ohjataan ottamaan vastuuta omasta koulunkäynnistään. Oppilas oppii noudattamaan aikatauluja, olemaan kohtelias ja ottamaan muut huomioon. Hän huolehtii omista koulutarvikkeistaan ja koulun yhteisestä omaisuudesta. Koulun ulko- ja sisätilojen siisteys on jokaisen vastuulla. Mikäli oppilas rikkoo järjestyssääntöjä tai käyttäytyy muuten sopimattomalla tavalla, sillä on ennalta määrätty seurauksensa.

Koulumatkoista ja muista päivän aikana tapahtuvista siirtymisistä pyritään tekemään turvallisia kiinnittämällä huomiota liikennekäyttäytymiseen. Lähialueiden asukkaat ja muut alueella liikkuvat huomioidaan.

Oppilaita rohkaistaan kertomaan havaitsemistaan tai kokemistaan kiusaamistilanteista ja niihin puututaan välittömästi. Koulukiusaamista pyritään ehkäisemään mm. tukioppilastoiminnalla.

Moniammatillinen oppilashuoltoryhmä kokoontuu lukuvuoden alussa sovitun ohjelman mukaisesti ja tarvittaessa akuuteissa tilanteissa. Koko henkilökunta osallistuu oppilashuoltoon ja raportoi tarvittaessa luokanohjaajalle tai oppilashuoltoryhmän jäsenelle. Muuta henkilökuntaa kutsutaan tarvittaessa oppilashuoltoryhmän kokouksiin ja heille tiedotetaan oppilaita koskevista asioista.

Oppilaita ohjataan ideoimaan ja kehittämään koulun toimintaa. Oppilaskunnan hallitus järjestää erilaisia omia tapahtumia ja virkistystoimintaa pitkin kouluvuotta oppilaille sekä osallistuu koulun yhteisten tapahtumien, juhlien ja tempausten suunnitteluun ja toteutukseen. Yhteisöllisyyttä pyritään lisäämään yhteisillä perinteillä. Palautetta koulun toiminnasta voidaan kerätä monin eri tavoin esimerkiksi kyselylomakkeilla tai sähköpostilla.

Koulun johdolla on käytännön vastuu opetukseen, ohjaukseen sekä oppilashuollon ja tuen järjestämiseen liittyvistä ratkaisuista kouluyhteisössä. Tähän sisältyy myös ongelmien ennaltaehkäisy sekä kasvun ja oppimisen esteiden tunnistaminen ja poistaminen koulun toimintatavoista.

Opettajan tehtävään kuuluu oppilaiden oppimisen, työskentelyn ja hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen, jokaisen oppilaan arvostaminen ja oikeudenmukainen kohtelu, mahdollisten vaikeuksien varhainen tunnistaminen sekä oppilaiden ohjaaminen ja tukeminen.

Oppilaan vastuisiin kuuluvat säännöllinen osallistuminen koulutyöhön, koulutovereiden ja koulun aikuisten arvostaminen sekä koulun sääntöjen noudattaminen. Koti ja koulu yhdessä ohjaavat oppilaita toimimaan lain edellyttämällä tavalla.

Yhteistyö

Ylistaron yläkoulu ohjaa oppilasta kantamaan vastuuta koulutyöstään. Oppilaan vastuullisuus näkyy mm. siinä, että oppilas tulee ajoissa kouluun, huolehtii koulutehtävistään, noudattaa yhdessä laadittuja sääntöjä, kunnioittaa toisia sekä arvostaa omaa ja toisten työtä.

Koulu tiedottaa koteja vanhempainilloissa, vanhempainvarteissa sekä opettajilta tulevin viestein. Oppilas arvioi toimintaansa ja oppimistaan itsearvioinnein sekä osallistumalla mahdollisuuksien mukaan vanhempainvartteihin.

Tiedonvälitys ei tapahdu pelkästään opettajalta vanhemmille. Jokainen oppilas välittää itseään koskevaa tietoa kodin ja koulun välillä. Koulussa kannustetaan oppilasta vastuuseen omasta oppimisestaan. Oppilaalle annetaan tähän työvälineitä, esim. tavoitekeskustelut ja tavoitteisiin pääsemisen arviointi.

Oppilaalla on oikeus turvalliseen ja rauhalliseen oppimisympäristöön. Koulussa on selkeät säännöt ja seuraamukset niiden rikkomisesta. Nämä laaditaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä oppilaiden kanssa.

Kouluarjen tilanteissa oppilaan täytyy kokea tulevansa kuulluksi. Ristiriitatilanteet selvitetään tuoreeltaan kaikkia osapuolia kuunnellen.

Koulussa järjestetään juhlia ja projekteja, joiden suunnitteluun ja toteutukseen oppilaat osallistuvat. Oppilaskunnan mukana oppilaat pääsevät vaikuttamaan koulun yhteisen toiminnan ja oppimisympäristön suunnitteluun ja kehittämiseen.

Kouluun kiinnittyminen ja poissaolojen ehkäiseminen

Koulun tehtävänä on auttaa oppilaita onnistumaan koulutyössään ja kiinnittymään kouluun. Ylistaron yläkoulussa rakennetaan kiinnittymistä tukevaa ja hyvinvointia ylläpitävää toimintakulttuuria koulun tärkeiden arvojen kautta.

Ylistaron yläkoulun tärkeimpiä arvoja ovat perussivistyksen saavuttaminen ja onnistumisen kokeminen koulussa. Lisäksi pidämme tärkeänä erilaisuuden hyväksymistä sekä kouluympäristön viihtyisyyttä. Toivomme, että onnistumisen kokemukset, positiivinen palaute, toisista ihmisistä välittäminen ja oppilaan mahdollisuus vaikuttaa kouluasioihin, toimivat innostuksen lähteinä koulutyössä. Oppilaita ohjataan

ideoimaan ja kehittämään koulun toimintaa. Koulustamme pyritään luomaan paikka, johon kaikkien on miellyttävä tulla.

Ylistaron yläkoulussa noudatetaan kaupungin poissaoloihin puuttumisen mallia.

Järjestyssäännöt ja kurinpidolliset keinot

Ylistaron yläkoulussa noudatetaan Seinäjoen kaupungin perusopetuksen järjestyssääntöjä. Sääntörikkeitä pyritään välttämään ennakoimalla. Kaikki koulun aikuiset ohjaavat koulun kaikkia oppilaita.

Kurinpidollisissa seuraamuksissa käytämme Perusopetuslaissa määriteltyjä vaihtoehtoja ja niiden eri muotoja.

Koulussamme tehdään ehkäisevää työtä kiusaamisen ehkäisemiseksi, emmekä hyväksy kiusaamista missään sen muodossa. Koulussa on laadittu suunnitelma kiusaamisen ehkäisemiseksi (liite 2), joka on osana oppilashuoltosuunnitelmaa.

Kriisitilanteiden varalle on laadittu kriisi- ja turvallisuussuunnitelma, jota päivitetään vuosittain.

Yhteisöllinen oppilashuolto

Oppilashuollon päämääränä on oppimisen edistäminen. Oppimisen edellytyksiä luovat oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtiminen. Hyvinvoinnista huolehtimisessa auttavat erityisopetus, kouluterveydenhuolto, kouluruokailu, yhteisöllisen ja yksilöllisen oppilashuolto sekä koulukuraattori. Lisäksi hyödynnetään perheneuvolan, koulukuljetuksien, kriisiryhmän ja muiden oppilaan koulunkäyntiä tukevien palveluiden käyttöä. Apuna voidaan käyttää myöskin koulumme koko henkilöstön oppilaiden koulunkäynnistä ja kehityksestä tekemiä huomioita. Yhteisöllinen oppilashuolto huomioi oppilaat myöskin siirtymävaiheissa, esimerkiksi opettajan vaihtuessa uutta opettajaa tiedotetaan oppilasasioissa. Oppilashuolto kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Yhteisöllisen ja yksilöllisen oppilashuollon toimintatapoja kuvataan tarkemmin luvussa seitsemän.

Ylistaron yläkoulussa on erikseen laaditut suunnitelmat erilaisten ongelma- ja kriisitilanteiden varalle, sekä pelastautumissuunnitelma. Koululla sovelletaan edellä mainittujen tilanteiden kohdalla tätä suunnitelmaa. Koulun vuosisuunnitelmassa edellä mainittuja suunnitelmia voidaan tarvittaessa tarkentaa, tai muokata. Tarkentaminen ja muokkaaminen pyritään tekemään koulun ulkopuolisten asiantuntija tahojen, kuten Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen, kanssa yhteistyössä.

Kouluterveydenhuolto on pyritty järjestämään vähintään kahtena päivänä viikossa koululla. Muulloin, tai vaikeammissa tapauksissa, toimitaan yhteistyössä terveyskeskuksen ja keskussairaalan kanssa.

Oppilaiden poissaoloja seurataan ja merkitään muistiin. Tarvittaessa oppilashuoltoryhmä ottaa käsiteltäväkseen paljon poissaolleen oppilaan asiat sovittujen käytänteiden mukaisesti. Oppilaiden huoltajilla on mahdollisuus saada tietoja oppilaiden poissaoloista, kokeista ynnä muista oppimiseen liittyvistä asioista joko kysymällä suoraan henkilökunnalta, tai katsomalla sähköisestä verkosta salasanan saatuaan.

Koulullamme pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään välituntitoimintaa.

Välituntitoiminnan käytännön toteutuminen tarkennetaan vuosisuunnitelmassa. Vuosisuunnitelmaan kirjataan myöskin vuosittainen kerhotoiminta. Lisäksi vuosisuunnitelmassa selvitetään mitä mahdollisia tulevia juhlia, luokkaretkiä, opintokäyntejä, leirikouluja, kansainvälistä toimintaa ynnä muuta toimintaa voidaan järjestää.

Päivänavausten järjestämisessä, ja myös muissa sopivissa yhteyksissä, voidaan käyttää koulun ulkopuolisia yhteistyötahoja apuna. Yhteistyön sisältö rakentuu opetussuunnitelman viitoittamalla tavalla.

Huomattava osa yläkoulun oppilaista kuuluu koulukuljetuksen piiriin. Asiantila pyritään huomioimaan kuljetusjärjestelyissä yhteistyössä lukion ja liikennöitsijöiden kanssa.

Koulukuraattori

Koulukuraattori vastaa koulun sosiaalityöstä. Tavoitteena on oppilaiden hyvinvoinnin, myönteisen kokonaiskehityksen ja koulunkäynnin tukeminen. Työtehtävät koostuvat yksilökohtaisesta oppilashuoltotyöstä, yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä verkostotyöstä eri viranomaisten kanssa. Koulukuraattori kiinnittää huomiota oppilaiden arjen sujumiseen, toimintakykyyn ja vuorovaikutussuhteisiin. Tavoitteena on oppilaiden elämässä olevien riskitekijöiden ja tasapainoisen kasvun ja kehityksen esteiden tunnistaminen ja niissä auttaminen. Koulukuraattorin tehtävänä on myös edistää omalta osaltaan koko koulu yhteisön hyvinvointia.

Kuraattori on käytettävissä kaikilla Ylistaron alueen kouluilla. Kuraattorin päätoimipiste sijaitsee Ylistaron koulukeskuksen tiloissa. Kuraattorin päivät ovat kuitenkin aika vaihtelevia ja liikkumista tapahtuu päivittäin eri koulujen välillä.

Tukioppilastoiminta

Ylistaron yläkoulun tukioppilaat pyrkivät lisäämään omalta osaltaan kouluviihtyvyyttä.

Tukioppilaat myös avustavat seitsemäsluokkalaisia yläkoulun aloittamisessa sekä auttavat heitä tutustumaan toisiinsa.

Tukioppilaat voivat pitää kummitunteja eri aiheista liittyen nuoren elämään, esimerkiksi muiden huomioimisesta ja median käytöstä. Tukioppilaat voivat järjestää myös erilaista toimintaa koulun kaikille oppilaille opiskeluilmapiirin parantamiseksi, muun muassa erilaisten teemapäivien muodossa. Tukioppilastoiminta on oppilaille vapaaehtoista ja he saavat koulutuksen tehtävää varten

Tukioppilaiksi valitaan keväällä seitsemäs- ja kahdeksaluokkalaisia oppilaita kymmenkunta.

Oppilaskuntatoiminta

Ylistaron yläkoulun oppilaskuntaan kuuluvat kaikki oppilaat. Oppilaskunnan hallitukseen valitaan edustaja (ja varajäsen) joka luokalta. Halukkaat oppilaat asettuvat ehdolle, ja edustaja valitaan luokasta äänestyksen perusteella, tai luokassa yhdessä neuvotellen.

Oppilaskunnan hallitus johtaa ja organisoii oppilasaktiivista toimintaa koululle oppilaskuntaa ohjaavan opettajan kanssa. Hallituksen tavoitteena on yhteistyössä koulun henkilökunnan kanssa kasvattaa oppilaita aktiiviseen toimintaan ja tehdä oppilaita koskevia päätöksiä.

Kodin ja koulun yhteistyön järjestäminen

Ensisijainen kasvatusvastuu on lapsen huoltajilla. Koulu tukee huoltajia kasvatustyössä. Tavoitteena on oppilaiden tasapainoinen kasvu ja kehitys. Tarvittaessa kasvatustyön tukena on moniammatillinen asiantuntija- ja yhteistyöverkosto. Ylistaron yläkoulu toimii yhdessä kotien kanssa ohjaten, kouluttaen ja kasvattaen oppilaita niin, että heillä on mahdollisuus selviytyä muuttuvassa maailmassa. Oppiminen ja kasvaminen toteutuvat kodin ja koulun vuoropuhelun avulla, sekä yhteisymmärryksessä toinen toistansa tukien.

Koulu voi olla aloitteellinen yhteistyön aikaansaamiseksi huoltajan kanssa. Tiedottaminen tapahtuu pääasiassa luokanohjaajan kautta. Koulussamme pyritään järjestämään tilaisuuksia, tapahtumia ja tapaamisia yhteistyön ja tiedonkulun varmistamiseksi. Huoltajat otetaan tarvittaessa mahdollisuuksien rajoissa mukaan koulun toiminnan suunnitteluun ja arviointiin, keskusteluihin, kyselyihin ja vanhempaintoimikuntiin.

Yhteistyömuotoja voivat olla esim.:

- vanhempainillat
- koulun lukuvuositedote
- sähköinen tiedottaminen, puhelut ja henkilökohtaiset viestit
- vanhempaintapaamiset ja arviointikeskustelut
- vanhemmat mukaan oppilashuoltoryhmään oman lapsen asioita käsiteltäessä
- vanhempaintoimikunta
 - keskustelua ajankohtaisista asioista
 - tapahtumien järjestämistä
 - kertyneet varat oppilaiden hyväksi

Oppilaiden tulee käydä koulua ja poissaolojen seuranta on yksi yhteistyön keskeisimpiä muotoja. Huoltajan tulee selvittää oppilaan poissaolot ja hakea etukäteen tiedossa oleviin poissaoloihin lupa koululta. Koulun ja kodin välisen yhteistyön tavoitteiden toteuttamista seurataan vanhemmilta tulleen palautteen perusteella. Tarvittaessa koulun oppilashuoltopalvelut tukevat avun tarpeessa olevia perheitä.

Muu vapaaehtoistoiminta

Muita yhteistyötahoja ovat mm. Seinäjoen seurakunta, Seinäjoen terveystieteiden psykologi- ja neuvontapalvelut, sosiaalitoimi, kouluterveydenhuolto, hammashoitola, lähialueen yritykset ja koulut, kirjasto, lehtien toimitukset, elokuvateatterit, teatterit.

Koulun yhteistyö

Koulun sisäistä yhteistyötä organisoidaan, seurataan ja kehitetään tarvittaessa opettajienkokouksissa, mahdollisissa palaverissa ja jokapäiväisissä keskusteluissa. Oppilaille on mahdollisuus vaikuttaa koulun sisäiseen toimintaan oppilaskunnan kautta. Myös vanhempien osallisuus on mahdollista esimerkiksi vanhempainilloissa, mahdollisissa vanhempainvarteissa ja ottamalla yhteyttä kouluun. Oppilaskunnan ja vanhempien näkemystä kuunnellaan koulun niin päättäessä.

Koulun ja kodin yhteistyö järjestetään molemminpuolisella yhteydenpidolla, mikäli se on tilanteessa tarpeellista. Yhteistyötä täydennetään mahdollisissa vanhempainilloissa ja vanhempainvarteissa.

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Ylistaron yläkoulussa etäopetusta annetaan, jos koulumme oppilaita on mukana etäyhteyksien kautta järjestettävässä opetuksessa, esim. kielissä tai uskonnossa. Etäopetusta ohjaa ja valvoo joku koulun henkilökuntaan kuuluva.

Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Vuosiluokkiin sitomatonta opetusta järjestetään tarpeen mukaan.

Yhdysluokkaopetus

Koulussamme ei järjestetä yhdysluokkaopetusta.

Joustava perusopetus

Koulussamme ei järjestetä joustavaa perusopetusta.

Kouluruokailu

Kouluruokailulla pyritään tukemaan oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä opiskelukykyä. Jokaisena työpäivänä tarjotaan oppilaille maksuton ateria, joka on tarkoituksenmukaisesti

järjestetty ja ohjattu. Oppilaita kannustetaan maistamaan kaikkia tarjolla olevia ruokia, välttämään ruokajätettä sekä kiittämään ruuasta.

Koulussamme toimii ruokatoimikunta, jonka kokouksiin osallistuu opettajia, oppilaita, rehtori ja kouluruokalan emäntä. Yhteistyönä pyritään mahdollisuuksien mukaan vaikuttamaan ruokalistan suunnitteluun, koulun nimikkoruoan valintaan, teemapäivien järjestämiseen, jotka voisivat liittyä esim. eri maiden ruokakulttuureihin, hyviin ruokatapoihin tai ruokalan viihtyisyyteen.

Kerhotoiminta

Ylistaron yläkoulussa voidaan järjestää kerhotoimintaa niin haluttaessa ja resurssien salliessa. Kerhojen järjestämisen mahdollistavat vuosittain koululle myönnettävät kerhotunnit. Kerhoja voivat pitää myös koulun ulkopuoliset tahot. Kerhot tarkentuvat koulun vuosisuunnitelmassa.

Koulussamme toimii läksykerho resurssien salliessa yhtenä päivänä viikossa. Kerhoon voidaan ohjata oppilas, jolla läksyt ovat toistuvasti tekemättä tai jolla on hankaluuksia läksyjen tekemisessä. Kerhon ohjaajina toimivat koulumme opettajat.

Koulukirjastotoiminta

Varsinaista koulukirjastoa koulussamme ei ole. Jonkin verran kirjallisuutta on luokkatiloissa oppilaiden lainattavissa opettajien luvalla. Äidinkielen opettajat luettavat oppilaillaan myös sarjakirjoja, joita on useita jokaiselle luokkatasolle. Uutta kirjallisuutta hankitaan resurssien mukaan.

Koulumme tekee yhteistyötä Seinäjoen kirjastotoimen ja Ylistaron lähikirjaston kanssa. Yhteistyömuotoina voivat olla esimerkiksi kirjastovierailut, kirjavinkkaukset tai tiedonhakokoulutukset. Oppilaita ohjataan ja kannustetaan aktiivisiksi lukijoiksi ja kirjastonkäyttäjiksi.

Välituntitoiminta

Oppilaita kannustetaan liikkumaan ulkona välituntisin. Koulu voi luoda mahdollisuuksia myös sisällä tapahtuvaan liikunnalliseen ohjattuun toimintaan. Välituntitoimintaa järjestävät mahdollisuuksien mukaan oppilaat, koulun henkilökunta tai ulkopuoliset tahot. Välitunteja valvoo aina vähintään yksi opettaja. Välituntitoimintaa voidaan täsmentää vielä koulun vuosisuunnitelmassa.

Koulun päivänavaukset

Päivän työ aloitetaan ajankohtaisella tai yhteisön kannalta merkityksellisellä päivänavauksella yhteisesti keskustellen välityksellä, luokissa tai kokoontumalla saliin. Päivänavaus voi olla myös toiminnallinen ja oppilaita aktivoiva. Niitä voivat pitää oppilaat, opettajat, ohjaajat tai koulun ulkopuoliset tahot. Päivänavausten vaihtuvat teemat tukevat oppilaiden oppimista, monipuolista

kehitystä ja hyvinvointia.

Juhlat

Juhlien tarkoituksena on kehittää yhteisöllisyyttä, välittää kulttuuri- ja perinnetietoutta sekä harjoittaa tapakasvatusta. Koulujuhlia järjestetään lukuvuosittain ja resurssien puitteissa. Tapahtumien suunnitteluprosessissa ja toteuttamisessa hyödynnetään koko kouluyhteisön laaja-alaista osaamista.

Retket, opintokäynnit ja leirikoulut

Mahdolliset opintokäynnit, retket ja leirikoulut kirjataan koulukohtaiseen vuosikertomukseen. Käytännön toteutus vuosittain kirjataan koulukohtaiseen vuosikertomukseen. Koulun ulkopuolelle suuntautuvilla opintokäynneillä noudatetaan koulun järjestyssääntöjä turvallisuuden takaamiseksi. Jokainen luokka voi halutessaan sopia luokan oppilaiden huoltajien kanssa mahdollisista retkistä sekä niiden rahoituksesta ja toteuttamisesta vuosittain.

Koulumatkat ja kuljetukset

Oppilaiden aktiivista elämäntapaa pyritään vahvistamaan kannustamalla heitä kulkemaan koulumatkansa kävellen tai pyöräillen. Kuljetusoppilaille järjestetään koulukuljetukset kaupungin ohjesääntöjen mukaisesti. Koulun alueella toimitaan liikennesääntöjä noudattaen.

Kuljetusasioiden käytännön toteutus täsmennetään koulukohtaisissa vuosisuunnitelmissa.

6. Arviointi

Taulukko 1. Arviointimuodot vuosiluokittain.

Vuosiluokka	Arviointimuodot
7. luokka	<p>VÄLIARVIOINTI</p> <p>VÄLITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none">• numeroarvosanoin• arvioidaan väliarviointiin kuuluvat oppiaineet ja käyttäytyminen <p>LUKUVUOSIARVIOINTI</p> <p>LUKUVUOSITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none">• numeroarvosanoin• kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin• lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi sisältää tiedon siitä, miten oppilas on saavuttanut vuosiluokkaistetut tavoitteet kaikissa opiskelemissään oppiaineissa. <p>HUOM! Päätyvät oppiaineet arvioidaan lukuvuositolodistukseen päättöarvioinnin kriteerien mukaisesti. Päätyviä numeroarvosanoin arvioitavia aineita ovat musiikki, kuvataide, käsityö ja kotitalous.</p> <p>Päätyvä yrittäjämäinen toimintatapa arvioidaan hyväksytyy/hylätty – merkinnällä.</p> <p>Vanhempaintapaamisissa/vanhempainvarteissa käsitellään myös oppilaan arviointiin liittyviä asioita.</p>
8. luokka	<p>VÄLIARVIOINTI</p> <p>VÄLITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none">• numeroarvosanoin• arvioidaan väliarviointiin kuuluvat oppiaineet ja käyttäytyminen <p>LUKUVUOSIARVIOINTI</p> <p>LUKUVUOSITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none">• numeroarvosanoin• kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin• lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi sisältää tiedon siitä, miten oppilas on saavuttanut vuosiluokkaistetut tavoitteet kaikissa opiskelemissään oppiaineissa.

	<p>HUOM! Päättävät oppiaineet arvioidaan lukuvuositodistukseen päättöarvioinnin kriteerien mukaisesti.</p> <p>Oppimäärältään alle 2 vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet arvioidaan sanallisesti hyväksytty/hylätty.</p> <p>Mikäli osuus on alle 2 vuosiviikkotuntia, kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle tulee merkintä osallistunut.</p> <p>Vanhempaintapaamisissa/vanhempainvarteissa käsitellään myös oppilaan arviointiin liittyviä asioita.</p>
<p>9. luokka</p>	<p>VÄLIARVIOINTI</p> <p>VÄLITODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • numeroarvosanoin • arvioidaan väliarviointiin kuuluvat oppiaineet • käyttäytymisen arviointi annetaan liitteenä • 9. luokalla jatko-opintoihin hakeutumista varten annettavassa välitodistuksessa käyttäytymistä ei arvioida. <p>PÄÄTTÖARVIOINTI</p> <p>PÄÄTTÖTODISTUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • numeroarvosanoin • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet arvioidaan opetussuunnitelman päättöarvioinnin kriteerien mukaisesti • käyttäytymisen arviointi annetaan liitteenä, liitettä ei merkitä todistukseen <p>Oppimäärältään alle 2 vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet arvioidaan sanallisesti hyväksytty/hylätty.</p> <p>Mikäli osuus on alle 2 vuosiviikkotuntia, kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle tulee merkintä osallistunut.</p> <p>Vanhempaintapaamisissa/vanhempainvarteissa käsitellään myös oppilaan arviointiin liittyviä asioita.</p>

Oppilaan arviointi

Oppilaan arviointi suoritetaan kaksi kertaa lukuvuodessa: väliarviointi syyslukukauden lopussa ja luokan lukuvuosiarviointi kevätlukukauden lopussa. Arvioinnista oppilaat saavat todistuksen. Opettajan suorittama arviointi perustuu tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteiden saavuttamista mitataan monipuolisesti erilaisten testien, kokeiden ja tuotosten avulla. Opettajat antavat lisäksi suullisesti oppilaalle palautetta. Arviointi on jatkuvaa ja kannustavaa oppimisprosessia tukien. Aineiden opettajat tekevät arvioinnissa yhteistyötä, jotta arviointiperusteet ovat kaikilla samat.

Käyttäytymisen arviointi

Oppilaan käyttäytymistä arvioidaan kaksi kertaa vuodessa numeerisesti. Käytösarvosanan kriteerit on kuvattu liitteessä 4. Käyttäytymisen arviointiin osallistuvat kaikki opettajat, jotka arvioivat oppilasta jonkin aineen osalta. Arvosana muodostuu opettajien antamien arvosanojen keskiarvosta. Luokanohjaajalla tai rehtorilla on oikeus ehdottaa keskiarvon mukaisesta arvosanasta poikkeamista, mikäli siihen on perusteita. Päätös poikkeamisesta tehdään opettajainkokouksessa.

Oppilaan itsearviointi

Itsearviointi pyritään suorittamaan jokaisen oppiaineen kohdalla vähintään kerran syys- ja kevätlukukaudella, koulutoiminnan jaksojärjestelmä ja työjärjestykset huomioiden.

Näiden lisäksi oppiaineittain sovitaan yhteisiä käytänteistä oppilaan monipuolisen arvioinnin tueksi. Itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin lisäksi oppilaille pyritään antamaan opiskelun aikana myös suullista palautetta oppilaan edistymisestä koko oppimisprosessin ajalta.

Eri aineissa toteutetaan itsearviointia yleensä aina sopivan kokonaisuuden päätteeksi. Vertaisarviointia harjoitellaan jatkuvasti kautta koko yläkoulun useissa eri yhteyksissä, joissa se luontevasti sopii käsiteltävän oppimiskokonaisuuden tavoitteiden ja sisältöjen toteutumiseen.

- itsearviointi, joka voi olla esimerkiksi omien taitojen kuvailua joko sanallisesti tai jollain asteikolla, ryhmätöissä oman ja/tai ryhmän toiminnan arvioimista tai oman edistymisen seuranta pidemmällä aikavälillä
- tavoitteiden asettaminen ja niiden saavuttamisen arviointi
- vertaisarviointi: kaveripalaute suullisesti tai kirjallisesti

Koulun toiminnan arviointi

Oppilaat arvioivat koulun toimintaa kyselyjen avulla. Opettajakunta arvioi koulun toimintaa opettajainkokouksien yhteydessä sekä mahdollisilla koulun omilla tai koulutuksen järjestäjän arviointikyselyillä. Koulu kehittää yhteistä arviointia saadun palautteen pohjalta. Monipuolisten arviointimenetelmien käyttö varmistetaan etukäteissuunnittelulla sekä ottamalla huomioon oppilaiden ikä ja sen mukaiset odotettavat taidot.

7. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Oppimisen tuen toimintaperiaatteet ja koulunkäynnin tukeen liittyvät toimivaltuudet

Koulussamme on käytössä monipuolisia menetelmiä oppimisen tukemiseen. Oppilaan opiskelua omassa yleisopetuksen ryhmässä tuetaan eri tavoin, esimerkiksi opetusta eriyttämällä ja tukiopetuksen avulla. Myös osa-aikaista erityisopetusta voidaan antaa tarpeen mukaan säännöllisesti joko yksilöllisesti tai pienessä ryhmässä. Tarpeen mukaan vaihtoehtona on myös opiskelu kokoaikaisesti erityisopetuksen pienryhmässä tai tukiluokalla. Kaikilla koulumme oppilailla on oma yleisopetuksen kotiluokka, johon erityisopetuksen oppilaat integroituvat mahdollisuuksien mukaan eri oppiaineissa.

Yleinen tuki

Oppilaiden oppimisen tukikeinoja ovat muun muassa monipuoliset opetusmenetelmät, oppimisen ohjaaminen, lisätty henkilökohtainen ohjaus, toimintaohjeiden selkiyttäminen, samanaikaisopetus, tukiopetus, eriyttäminen, oppimisen apuvälineet, kodin ja koulun yhteistyö, osa-aikainen erityisopetus, oppilashuollon tuki ja mahdollisuuksien mukaan avustajan käyttäminen.

Oppilaalle voidaan tarvittaessa laatia yleisen tuen oppimissuunnitelma, jonka laatimisesta päävastuussa on luokanohjaaja tai, jos kyseessä on yksittäisen oppiaineen haasteet, aineenopettaja. Yllämainittujen tukikeinojen toteuttamisesta vastaavat pääasiassa aineenopettajat yhteistyössä erityisopettajan kanssa.

Yhteistyömuotoja koulun ja huoltajien välillä ovat vanhempainvartit/-illat, palaverit erilaisilla kokoonpanoilla sekä henkilökohtaiset yhteydenotot puhelimitse ja sähköpostilla.

Yhtenä oppimisen ja kasvamisen tuen joustavana muotona voidaan käyttää erilaisia tukimuotoja yhdistelevää opetusta. Tavoitteena on huomioida yksilöllisemmin oppilaan vahvuudet sekä oppimis- ja kehitystarpeet siirtämällä opetuksen painopistettä vahvemmin työelämä- ja elämähallintataitoja kehittäväksi ja jatko-opiskelupaikan saantia tukevaksi. Näissä tapauksissa opetus järjestetään yleis- ja pienryhmäopetusta ja työssäoppimisjaksoja yhdistellen. Oppimis- ja opiskelutaitoja kehitetään työelämä- ja yrittäjyys- ja arjenhallintataitoja painottaen.

Tukimuotoja yhdistelevän joustavan opetuksen tavoitteita tuetaan toiminnallisilla menetelmin ja viemällä opetusta pois luokahuoneesta ja hyödyntämällä erilaisia oppimisympäristöjä, myös koulun ulkopuolella. Oppimista ja kasvamista pyritään kehittämään käsittelemällä eri oppiaineiden sisältöjä käytännönläheisen toiminnan kautta, johon voidaan oppilaan kehitystaso ja valmiudet huomioon ottaen liittää useampia työssäoppimisen jaksoja. *”Perusopetusta tukeva muu toiminta: Perusopetuksen yhteydessä voidaan oppilaille järjestää kirjastotoimintaa, kerhotoimintaa ja muuta opetukseen läheisesti liittyvää toimintaa.” (§ 47 Perusopetuslaki)*

Tällaisen joustavan tuen muodot ja sisällöt kuvataan tarkemmin oppilaalle laadittavassa oppimissuunnitelmassa, joka laaditaan yhteistyössä koulun, oppilaan ja huoltajien kanssa. Suunnitelmaa päivitetään vähintään kerran lukuvuodessa. *Opetuksen järjestäjän tulee laatia*

lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma, josta määrätään opetuksen yleisestä järjestämisestä, opetustunneista ja opetuksen yhteydessä järjestettävästä muusta toiminnasta sekä työajoista, koulun ulkopuolella annettavasta opetuksesta sekä muista tarpeellisista opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista. ”Opetuksen ja työaikojen suunnittelu: Opetuksen järjestäjän tulee ennalta ilmoittaa oppilaille ja näiden huoltajille keskeisistä 1 momentissa tarkoitetuista asioista. (9§ Perusopetusasetus)

Tehostettu tuki

Oppilaan opettajilta kerätään kattavasti tietoja (esim. lomakkeella) oppilaan osaamisesta, oppimisesta ja koulunkäynnin sujumisesta. Näiden tietojen pohjalta laaditaan pedagoginen arvio. Asian liikkeelle laittanut opettaja konsultoi tarvittaessa erityisopettajaa tai muita asiantuntijoita sekä tuo arvion kasvun ja oppimisen tuen ryhmän käsiteltäväksi.

Jos arvioidaan, että yleinen tuki ei ole riittävää, oppilas siirretään tehostettuun tukeen ja hänelle laaditaan oppimissuunnitelma. Tehostettu tuki rakentuu perusopetuksen yleisille tukikäytänteille (ks. kohta yleinen tuki). Tässä vaiheessa koulun ja huoltajien välisen yhteistyön merkitys korostuu.

Yhteistyö oppilaan huoltajien kanssa on avointa ja aktiivista. Ennen pedagogisen arvion laatimista asian liikkeelle laittanut opettaja tai luokanohjaaja on yhteydessä huoltajaan. Kopio pedagogisesta arvioista toimitetaan postissa huoltajille. Myös oppimissuunnitelmaa laadittaessa yhteistyö huoltajien kanssa on tärkeää. Oppimissuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä ovat päävastuussa luokanohjaajat, jotka konsultoivat tarvittaessa aineenopettajia ja erityisopettajia. Päivitys tehdään vähintään kerran lukuvuodessa ja kopio lähetetään huoltajille postissa.

Erityinen tuki

Erityisen tuen aikana oppilaalla on käytettävissään erityisopetuksen lisäksi kaikki muut perusopetuksen tukimuodot. Niiden lisäksi on mahdollista: tehostaa oppilashuoltotyötä, lisätä moniammatillisuutta, yksilöllistää yhden tai useamman oppiaineen oppimäärää, vapauttaa oppilas tietyn oppiaineen opiskelusta, pidentää oppivelvollisuutta, järjestää opetus toiminta-alueittain sekä järjestää opetus pienryhmässä.

Pedagogisen selvityksen laatimisesta ovat vastuussa erityisopettajat, jotka konsultoivat tarvittavia asiantuntijoita. Ennen oppilaan siirtämistä erityiseen tukeen (pedagogisen selvityksen laatimista) keskustellaan asiasta huoltajien (tai huoltajien edustajan) kanssa. Selvitys käsitellään oppimisen ja koulunkäynnin tuen ryhmässä ja sen allekirjoittaa rehtori. Selvitykseen liitetään mukaan mahdolliset asiantuntijalausunnat (esimeriksi lääkärin tai psykologin lausunnot). Sen jälkeen selvitys liitteineen lähetetään erityisopetuksen rehtorille päätöksen tekoa varten.

Jos päädytään erityisen tuen päätöksen purkamiseen, laaditaan uusi pedagoginen selvitys, joka käsitellään samalla tavalla kuin yllä olevassa kappaleessa on kuvattu. Oppilas ohjataan erityisestä

tuesta yleensä ensin takaisin tehostettuun tukeen (laaditaan oppimissuunnitelma) ja tämän jälkeen mahdollisesti takaisin yleisen tuen piiriin, jos säännöllisen tuen tarve kokonaan poistuu.

HOJKS:in päivittämisestä huolehtivat erityisopettajat yhteistyössä aineenopettajien ja luokanohjaajien kanssa. Asiakirja päivitetään vähintään kerran lukuvuodessa, jolloin vanhemmat kutsutaan koululle HOJKS-palaveriin. Samalla vanhemmat saavat kopion HOJKS-asiakirjasta.

Pidennettyjä oppivelvollisuuksia puretaan yläkoulussa tilanteen mukaan, pääsääntöisesti silloin jos oppilaalla ei enää ole tarvetta erityiseen tukeen. Purkupäätöksen tekee erityisopetuksen rehtori.

Nivelvaiheet

Nivelvaiheita koulumme kannalta ovat oppilaan siirtyminen alakoulun 6. luokalta yläkoulun 7. luokalle ja 9. luokalta toiselle asteelle. Tiedonsiirto yläkouluun hoidetaan siten, että alakoulun 6. luokkien opettajat, laaja-alaiset erityisopettajat sekä pienluokkien opettajat tuovat siirtopalavereissa tiedon omista oppilaistaan yläkoululle. Myös asiakirjat siirtyvät tässä yhteydessä yläkouluun.

9. luokalla koulu huolehtii oppilaan ohjauskeskusteluista, tarvittaessa huoltajat mukana. Lisäksi hoidetaan tiedonsiirto toiselle asteelle siten, että oppilaanohjaaja ja erityisopettaja toimittavat tarvittavat tiedot sekä asiakirjat (huoltajien suostumus) jatko-opintopaikkaan sekä osallistuvat toisen asteen koulujen koolle kutsumiin siirtopalaverihin.

Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot

Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee oppimisessaan lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiovetusta. Tukiovetus tulee aloittaa heti, kun oppimiseen tai koulunkäyntiin liittyvät vaikeudet on havaittu, jotta oppilas ei jäisi pysyvästi jälkeen opinnoissaan. Tukiovetuksella voidaan ehkäistä vaikeuksia ennakolta. Tukiovetusta tulee järjestää suunnitelmallisesti sekä niin usein kuin on tarpeen. Koulussamme aineenopettajat tarjoavat tukiovetusta pyydetessä sekä yleensä ennen kokeita. Tarvittaessa oppilas ja huoltajat voivat myös pyytää tukiovetusta, jos oppilas on ollut esimerkiksi sairauden vuoksi poissa koulusta pidemmän ajan. Tukiovetusta annetaan oppituntien ulkopuolella, useimmiten koulun jälkeen tai aamulla ennen koulun alkua. Oppimissuunnitelmaan ja HOJKSiin kirjataan myös tukiovetuksen tavoitteet ja antaminen.

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja sisällöt nivelletään oppilaan saamaan muuhun opetukseen. Osa-aikaisen erityisopetuksen toteuttamista suunnitellaan, sen tarvetta ja vaikutuksia arvioidaan opettajien keskinäisenä yhteistyönä sekä yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Koulussamme toimii yksi laaja-alainen erityisopettaja, joka on päävastuussa osa-aikaisen erityisopetuksen järjestämisestä.

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan kaikilla tuen tasoilla. Tehostetun tuen aikana osa-aikaisen erityisopetuksen merkitys tukimuotona yleensä vahvistuu. Oppilas voi saada osa-aikaista erityisopetusta myös erityisen tuen aikana ja opiskellessaan erityisluokassa. Osana pedagogista

arviota ja selvitystä arvioidaan oppilaan aikaisemmin saaman osa-aikaisen erityisopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä oppilaan tarpeet osa-aikaiseen erityisopetukseen jatkossa. Oppimissuunnitelmaan ja HOJKSiin kirjataan myös osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteet ja antaminen.

8. Opiskeluhoito

Seinäjoen kaupungin opiskeluhoitosuunnitelma esi- ja perusopetukseen sekä lukiokoulutukseen korvaa aiemmat koulukohtaiset opiskeluhoitosuunnitelmat.

10. Kaksikielinen opetus

Ylistaron yläkoulussa ei tarjota kaksikielistä opetusta

11. Muu perusopetus

Koulussamme ei järjestetä muuta perusopetusta.

12. Valinnaisuus

Valinnaisaineiden opiskelun tarkoitus on syventää oppimista ja oppimaan oppimisen taitoja, laajentaa opintoja ja vahvistaa jatko-opintomahdollisuuksia.

Valinnaisaineita opiskellaan vuosiluokilla 8 ja 9. Oppilaat valitsevat kolmesta valinnaisaine- ”korista” yhden valinnaisineen. Kutakin korivalintaa opiskellaan 8. – 9. luokkien ajan. Valinnat tehdään 7. luokan joulutammikuussa ja niitä opiskellaan 8. ja 9. luokkien ajan.

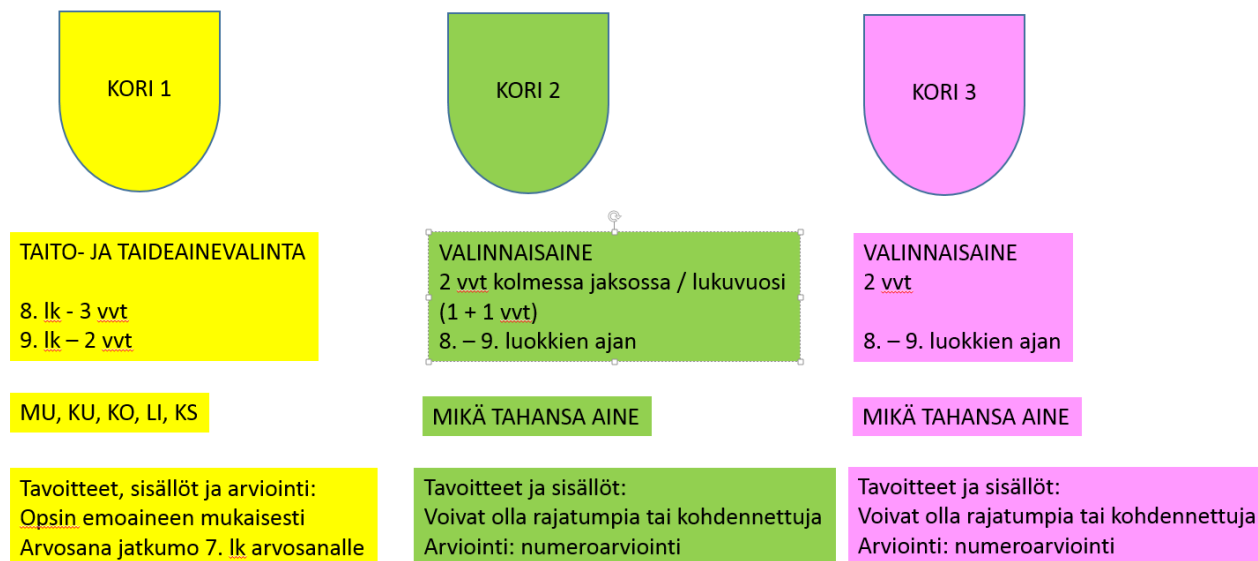
Ensimmäinen ”valintakori” on taito- ja taideaineille (T&Tval). Näiden aineiden opiskelu on kyseisen taide- ja taitoaineen syventävää opiskelua. Tavoitteet ja aineen arviointi tapahtuu kyseisen aineen opetussuunnitelman suuntaisesti. Arviointi jatkaa 7. luokan arviointia ko. oppiaineessa ja arviointi on numeraalinen. T&T valinnaisia opiskellaan 8. luokalla 3 vuosiviikkotuntia (vvt) ja 9. luokalla 2 vvt.

2-korin valinnaiset voivat olla muitakin kuin taito- ja taideaineita. Näitä opiskellaan 1 vuosiviikkotunti kahdeksännellä ja samoin 1 vvt yhdeksännellä luokalla. Nämä aineet arvioidaan numeroin.

Myös kolmannen korin valinnaisaineet voivat olla muita kuin taito- ja taideaineita. Nämä valinnaiset arvioidaan numeraalisesti erillisellä arvosanalla. Niitä opiskellaan sekä 8. että 9. luokalla 2 vuosiviikkotuntia.

Kuva: valinnaisainekorit, vuosiviikkotunnit (vvt) ja kuvaus tavoitteista ja arvioinnista.

Valinnaisainevalinnat tehdään 7. luokalla koko yläkouluajaksi

Koulukohtainen valinnaisainetarjotin päivitetään vuosittain. Valinnaisainetarjottimessa näkyvät valinnaisaineen laajuus, tavoitteet ja arviointikriteerit. Laajuudeltaan yli 2vv oleviin valinnaisiin laaditaan arviointikriteerit arvosanoille 5 ja 8. Arvioinnin päivittyessä edelleen kriteerit laaditaan myös arvosanoille 7 ja 9.

Ylistaron yläkoulussa tarjottavat valinnaisaineet ja niiden jakautuminen eri valintakoreihin esitellään oppilaille ja huoltajille syys-talvella ennen valintoja. Valinnaisainetarjonnan vuosittainen toteutuminen riippuu käytettävissä olevasta opetusressussista sekä tarjonnan sovitettavuudesta muihin opetusjärjestelyihin. Tarjonta hyväksytetään perusopetusjohtajalla.

Erityisen tuen oppilaiden tarpeeseen sovellettu työelämätaito -valinnaisaine

Erityisen tuen piirissä oleville oppilaille voidaan muotoilla yksilöllisiin tarpeisiin soveltuvia valinnaisaineita, joissa keskitytään oppilaan työelämätaitojen kehittämiseen. Näiden valinnaisaineiden opintokokonaisuuksiin voidaan sisällyttää osia peruskoulun kaikista oppiaineista sekä monimuotoista ohjattua työharjoittelua. Valinnaisaineiden laajuus ja toteutustapa määritellään oppilaan HOJKSissa, kuten myös se, minkä oppiaineen alaisista syventävistä ja soveltavista opinnoista on kyse.

Oppilas opiskelee kuitenkin vähintään 5 vvt valinnaisaineista taide- & taitoaineita (T&T VAL), joissa saavutettu osaamisen taso jää päättötodistukseen samoilla määräytymisperusteilla kuin muillakin yleisen tuen oppilaille. Yksilöllisesti suunniteltujen valinnaisaineiden laajuus voi vaihdella ½–6 vuosiviikkotuntiin. Alle 2 vuosiviikkotunnin valinnaisaine arvioidaan hyväksyty/hylätty -merkinnällä ja vähintään 2 vuosiviikkotunnin valinnaisaine arvioidaan numerolla.

Liitteet

LIITE 1:

YLISTARON YLÄKOULUN JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Seinäjoen perusopetuksella on yhteiset järjestyssäännöt, joiden tarkoituksena on edistää koulujen sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluuyhteisöjen turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Yhteisiä järjestyssääntöjä suositellaan tarkennettavan koulujen omilla järjestyssäännöillä ja käytännön soveltamisohjeilla. Lisäksi jokaisella koululla on oppilashuoltosuunnitelmien liitteenä suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toiminnasta äkillisissä kriiseissä tai uhka- ja vaaratilanteissa.

1. Muistan, että olen koulussa oppiakseni asioita. Saavun ajoissa oppitunnille. Käyn koulua säännöllisesti. Sairauspoissaolon huoltaja ilmoittaa koululle viipymättä ja muihin poissaoloihin huoltaja pyytää luvan. Enintään kolmen päivän poissaoloon luvan myöntää luokanopettaja / luokanohjaaja ja muihin poissaoloihin rehtori.

2. Jokaisella on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön. Noudatan koulussa opettajien ja muun henkilökunnan antamia ohjeita.

3. Toimin koulussa hyvien tapojen mukaisesti. Käyttäydyn kohteliaasti, suvaitsevaisesti ja ystävällisesti sekä aikuisia että muita oppilaita kohtaan. Hyvään käyttäytymiseen kuuluu kohtelias kielenkäyttö, asiallinen ja tarkoituksenmukainen pukeutuminen sekä hyvät ruokailutavat.

4. Koulupäivän vietän koulun alueella. Poistuminen on sallittua opettajan luvalla.

5. Pidän osaltani huolta koulun tiloista, välineistä ja muusta omaisuudesta. Huolehdin työskentely- ja ruokailupaikkani sekä koulun alueen siisteydestä ja viihtyisyydestä.

6. Annan kaikille koulun oppilaille ja aikuisille työrauhan. Liikun koulun tiloissa rauhallisesti ja kunnioitan kaikkien fyysistä ja psyykkistä koskemattomuutta. Huolehdin osaltani yleisestä turvallisuudesta. En ota valokuvia tai videoi muita henkilöitä ilman heidän lupaansa. En julkaise materiaalia internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa ilman lupaa tai tekijänoikeuksia.

7. Mikäli koulussa sattuu vahinko, onnettomuus tai havaitsen kiusaamista, ilmoitan siitä välittömästi opettajalle tai muulle koulun henkilökuntaan kuuluvalla. Tahallisen tai tuottamuksellisen vahingon seuraukset joutuu tekijä itse siivoamaan ja korvaamaan.

8. En tuo kouluun koulutyöhön kuulumattomia tavaroita tai elintarvikkeita. Käytän mobiililaitteita (esim. matkapuhelin, tablettitietokone) opettajan ohjeiden mukaan. Koulu ei korvaa mobiililaitteille tai muille tavaroille koulussa aiheutuneita vahinkoja tai niiden katoamista.

9. Käyttäydyn koulumatkoilla asiallisesti, noudatan liikennesääntöjä ja hyviä tapoja. Koulumatka on aamulla kotoa kouluun, koulun päätyttyä koulusta suoraan kotiin tai iltapäivätoimintaan.

10. Polkupyörät ja muut kulkuneuvot jätän koulupäivän ajaksi lukittuina niille varatuille paikoille, joissa ei saa koulupäivän aikana oleskella. Koulu ei vastaa kulkuneuvoille mahdollisesti aiheutuneista vahingoista tai niiden katoamisesta.

Mikäli järjestyssääntöjä rikotaan, kasvatustalkut on ensisijainen tapa puuttua oppilaan häiritsevään tai asiattomaan käytökseen. Muutoin käytetään perusopetuslain määrittelemiä kurinpidollisia toimenpiteitä ja rangaistuksia.

TOIMINTAMALLI KIUSAAMISEN SELVITTELYSSÄ YLISTARON YLÄKOULUSSA

Ylistaron yläkoulussa noudatetaan kiusaamis- ja konfliktitilanteiden ratkaisemisessa seuraavaa Seinäjoen kaupungin Yhdessä yhteistyöllä- toimintamallia:

1. VÄLITÖN PUUTTUMINEN

Oppilaita suojataan väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä ensisijaisesti **välittömällä puuttumisella**. Välitön puuttuminen tarkoittaa oppilaan näkökulmasta sitä, että hän voi luottaa koulu yhteisössä sovittuihin sääntöihin ja toimintatapoihin. Yhteisön luottamuksen perusta syntyy hyvästä vuorovaikutuksesta, yhdessä sovitusta säännöistä ja turvallisuuden tunteesta.

2. RATKAISUKESKEINEN SUUNNITELMA

Päädyttyäessä tilanteeseen, joka ei korjaannu koulun omilla välittömän puuttumisen menetelmillä tai on määriteltävissä ratkaisua vaativaksi konfliktitilanteeksi, ensimmäinen askel on työparina tai tiiminä tutustua tilanteeseen eli laatia **ratkaisukeskeinen suunnitelma**.

Ratkaisukeskeisyys on tässä suunnitelmavaiheessa ensisijaisesti sitä, että vältetään rooleja kiusaaja tai kiusattu ja keskitytään ongelmakeskeisyyden sijaan voimavaroihin. Häiriökäyttäytyminen on seuraus, jonka takana on syy, johon haemme yhdessä ratkaisua. Peruseriaate on, että ratkaisuja lähdetään etsimään jokaisen osapuolen omien vahvuuksien ja hyvien ominaisuuksien kautta.

3. OPIN RATKAISEMAAN RISTIRIIDAT

Oppilaan kohtaamisessa on huomioitavaa, että jokainen oppilas tulee nähdä ja kuulla ilman tilanteen jo mahdollisesti synnyttämää roolia. Oppilas sanoittaa tai kirjoittaa tapahtumien kulun, arvioi omaa toimintaansa sekä kertoo konfliktitilanteessa heränneistä tunteista. Oppilas saattaa tarvita tähän paljonkin aikaa ja avoimia apukysymyksiä.

Esimerkkikysymyksiä keskustelun tueksi:

- *Kerro, mitä on tapahtunut? (Milloin? Mikä? Missä? Miten? Kuka? Kerro lisää? Tarkentaisitko? Mitä vielä? Mitä täsmälleen tarkoittit sanoessasi? Olenko oikeassa, jos tiivistän sanomasi näin?)*
- *Miltä sinusta tuntui?*
- *Millaiseksi toivot tilanteen muuttuvan? (Mitkä asiat tulevat olemaan eri tavalla hyvässä, toimivassa tilanteessa? Kuvaile hyvää, toimivaa tilannetta. Mikä on mielestäsi riittävän hyvä tilanne?)*
- *Kuka tai ketkä voivat auttaa sinua kohti hyvää tilannetta? (Kuka on jo tukenut ja kenen tukea tarvitaan? Kuka ansaitsee kiitoksen antamastaan tuesta?)*

Keskustelun tarkoitus on ohjata oppilasta ymmärtämään, että hän saa aikuisilta tarvitsemansa tuen vaikean tilanteen kohtaamiseen ja oman käytöksensä arvioimiseen, riippumatta mahdollisista rooleista.

Keskusteluissa on hyvä avata kiusaamiskokemusta yleisesti: konfliktitilanteessa on kyse vääränlaisesta vallankäytöstä tai puutteellisista vuorovaikutustaidoista. Se tarkoittaa usein, että muista etsitään heikkouksia, jotta oltaisiin itse enemmän. Huonoa käytöstä ei pidä sietää tai hyväksyä. Tukea tarvitsevat sekä käytöksellään toista loukannut että loukatuksi tullut. Huomioi tiedottaminen kotiin.

Oppilaiden kohtaaminen yhdessä on mahdollista, kun oman toiminnan arviointi on onnistunut. Omien vahvuuksien löydyttyä oppilaat voidaan ohjata tilanteeseen, jossa konfliktin osapuolet ovat yhdessä. Kaikki osapuolet tarvitsevat nähdä ja kuulla tulemisen omana itsenään - ilman rooleja. Näin ohjaamme häiriökäytöksellään oireilevaa löytämään itsestään ne vahvuudet, joiden avulla vuorovaikutus onnistuu. Kukaan ei halua olla kiusaaja tai kiusattu, eikä kukaan vanhempi halua lapsensa olevan kiusaaja tai kiusattu. On vain tunne- ja vuorovaikutustaitojen puutetta sekä kykenemättömyyttä ratkaista konflikteja rakentavasti.

Oppilaiden kohtaaminen yhdessä voidaan toteuttaa apukysymysten avulla. Tällöin jokainen osapuoli saa vielä kerran erikseen omalla puheenvuorollaan kertoa rauhassa tilanteesta. Esimerkkejä apukysymyksistä:

- Kerro mitä tapahtui? (tilannekuvauksen avuksi saatetaan tarvita useampi mitä sitten tapahtui? -lisäkysymys)
- Miltä sinusta tuntui?
- Miltä sinusta tuntuu nyt, kun asiaa on käsitelty ja asiasta on puhuttu?
- Mitä sinä toivot nyt?

Vaikeissa tilanteissa ja erityisesti tilanteissa, joissa on useampi osapuoli mukana, aikuisen on tärkeä huolehtia, että ilmapiiri pysyy turvallisena kaikille. Aikuinen voi kertoa oppilaiden esittämät toiveet ja niiden pohjalta lähdetään rakentamaan yhteistä sopimusta. Tärkeää on, että yhteinen sopimus on oppilaiden sanoittama.

Tavoite on saada aikaan oppilaiden omasta toiveesta nouseva **yhteinen sopimus**, joka perustuu oppilaiden tapaamisessa sanoittamiin toiveisiin. Laaditaan yhteinen sopimus. Kun oppilaat hyödyntäen omia vahvuuksiaan pääsevät yhteiseen sopimukseen, ansaitsevat he kehua ja kannustuksen, koska he ovat ratkaisseet tilanteen itse. Lisäksi oppilaille voi kertoa, että näin toimiessaan he ovat osoittaneet erinomaista kykyä ratkaista vaikeita tilanteita.

Tehdystä yhteisestä sopimuksesta laitetaan tieto kotiin. Viesti ei edellytä huoltajalta muuta toimenpidettä kuin kehujen antamisen omalle lapselleen hyvin hoidetusta tilanteesta. Oppilaita ja koteja tiedotetaan samassa yhteydessä siitä, että asiaan palataan jokaisen asianomaisen kohdalla sovittun ajan (3 - 4 viikkoa) kuluttua. Tarkoituksena on tuolloin varmistaa, että oppilaiden omien toiveiden mukaisessa ratkaisussa ja sopimuksessa on

pysytty. Kaikessa viestinnässä kotiinpäin on hyvä välttää rooleja kiusaaja/ kiusattu ja kiusaamisen sijaan voi käyttää joko konflikti- tai ristiriitatilanne-sanaa.

4. SOVITTELU YHTEISTYÖSSÄ HUOLTAJIEN KANSSA

Jos tilanne ei ratkea näillä toimenpiteillä on syytä palata jälleen ”vihreään lähtöruutuun” eli **ratkaisukeskeiseen suunnitelmaan** ja lähteä suunnitelmallisesti rakentamaan **sovittelua yhteistyössä huoltajien kanssa**.

Yksilöllisen kohtaamisen -vaiheessa edetään samalla ajatuksella kuin kaavion osiossa **oppilaan kohtaaminen**. Tilanne kohdataan uudelleen alusta alkaen. Muutoksena edelliseen on se, että huoltajat ovat nyt osallisia. Tärkeintä on, että konfliktin osapuolena olevat oppilaat tulevat kuulluksi ja nähdyksi kaikkien näkökulmasta. Vaativinta tässä vaiheessa on pitää huomio asianomaisissa, heidän ajatuksissaan ja tuntemuksissaan.

Yhteistyössä huoltajien kanssa sovitaan tukitoimenpiteet, joiden avulla päästään kohti oppilaiden parasta. Tunteita nostattavassa tilanteessa on tärkeää huolellinen etukäteisvalmistelu, jotta jokainen osapuoli tuntee tulevaisuutta nähdyksi ja kuulluksi.

Yhteissovittelu järjestetään tarvittaessa. Tilanteen hallittavuus ja oppilaiden omat kyvyt sekä motivaatio sovintoon määrittävät pitkälle sen, onko yhteissovittelu tarpeen tai mahdollista. Tarvittaessa voi kääntyä sovittelutoimiston puoleen. Suositeltavaa se on erityisesti tilanteissa, joissa vanhemmat ovat mahdollisesti kääntyneet koulua tai toisiaan vastaan.

5. MONIALAINEN ASiantuntijaryhmä

Jos päädytään tilanteeseen, että kaikista tukitoimista huolimatta tilanne ei ohjaudu toivottuun suuntaan eli keskinäistä sovintoa ei synny, ohjataan asia eteenpäin. **Monialainen asiantuntijaryhmä** käsittelee tilanteen ja harkitsee tilannekohtaisesti toimintatavat jokaisen asianomaisen kohdalla. Tavoitteena äärimmäisissäkin tilanteissa on, että jokainen osapuoli saa tarvitsemansa monialaisen avun. Kykenemättömyys oman toiminnan arviointiin ja se korjaamiseen tuettujenkaan toimenpiteiden avulla vaatii ohjauksen yksilölliseen oppilashuoltoon tai hoidolliseen apuun yhteistyössä huoltajien kanssa.

6. JÄLKIKÄSITTELY

Konfliktitilanteen ratkettua osapuolet ohjataan aina jälkikäsitteilyyn. Erikseen sovitaan, minkä ajan kuluttua (3 - 4 viikkoa) asiaan palataan kunkin asianomaisen kohdalla. Tapaamisen tueksi on laadittu *Mitä kuuluu?* -kysymykset, joiden avulla voidaan arvioida mahdolliset jatkotoimenpiteet. Jälkikäsitteilyn tarkoituksena on varmistaa, että konfliktitilanteesta on päästy yli myöskin tunnetasolla, eikä se vaikuta asianomaisen käytökseen haittaavasti. Jälkikäsitteily jättää asianomaisille myös turvallisuuden tunteen siitä, että asiasta voi tarvittaessa tulla helposti juttelemaan. Seurantaan ja jälkikäsitteilyyn on laadittu kaavake.

Oppilaan/opiskelijan päihteiden käytön epäily – toimintamalli peruskouluissa ja lukioissa

Huoli oppilaan mahdollisesta päihteiden käytöstä

- oppilas itse hakee apua
- koti
- toiset oppilaat
- opettajat, koulun muu henkilökunta
- vapaa-ajan toimijat
- muut henkilöt

Se, joka ensimmäisenä saa tiedon, pyytää työparikseen kouluterveydenhoitajan ja/tai koulukuraattorin

- Sovitaan kuka/ketkä ottavat asian puheeksi oppilaan kanssa.
- Sovitaan huoltajille ilmoittamisesta. Annetaan nuorelle mahdollisuus kertoa huoltajilleen, jolloin odotetaan huoltajien yhteydenottoa.
- Tilanteen vaatiessa tehdään pyyntö sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeen arvioimiseksi tai tehdään lastensuojeluilmoitus.

Kutsutaan oppilas ja hänen huoltajansa koululle yksilökohtaiseen opiskeluhoitopalaveriin ja tehdään kokonaisarvio tilanteesta ja arvioidaan oppilaan tuen tarve

Suunnitellaan tarvittavat tukitoimet ja seuranta

Tarvittaessa yksilöllinen hoitoonohjaus

Tilanteen vaatiessa tehdään pyyntö sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeen arvioimiseksi tai tehdään lastensuojeluilmoitus

Huom! Mikäli oppilas tai huoltajat kieltäytyvät yksilöllisestä oppilashuollosta, tehdään lastensuojeluilmoitus. Koulunjohtajan/rehtorin vastuulla on asiaan mahdollisesti liittyvät kurinpidolliset toimenpiteet (POL 36 §). Koulu ottaa yhteyttä poliisiviranomaisiin, mikäli ilmenee epäilyksiä tai on todisteita päihteiden välityksestä tai myynnistä.

Liite 5. Käyttäytymisen kriteerit

Arvosana	Kriteerit
10 erinomainen	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas noudattaa koulun sääntöjä. • Oppilas käyttäytyy esimerkillisen kohteliaasti, ystävällisesti ja auttavaisesti muita kohtaan. • Oppilas käyttäytyy esimerkillisen oikeudenmukaisesti ja suvaitsevaisesti muita kohtaan. • Oppilas sopeutuu työhön erilaisissa ryhmissä ja edistää yhteistä työskentelyä. • Oppilas edistää työrauhaa. • Oppilaan kielenkäyttö on esimerkillistä. • Oppilas luo käytöksellään ympärilleen myönteistä ilmapiiriä. • Oppilasta ei ole ojennettu kirjallisesti eikä hän ole saanut kurinpidollisia rangaistuksia.
9 kiitettävä	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas noudattaa koulun sääntöjä. • Oppilas käyttäytyy kohteliaasti, ystävällisesti ja auttavaisesti muita kohtaan. • Oppilas käyttäytyy oikeudenmukaisesti ja suvaitsevaisesti muita kohtaan. • Oppilas sopeutuu työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilas antaa toisille työrauhan. • Oppilaan kielenkäyttö on asiallista. • Oppilasta ei ole ojennettu eikä hän ole saanut kurinpidollisia rangaistuksia.
8 hyvä	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas noudattaa koulun sääntöjä. • Oppilas sopeutuu yleensä työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilas antaa toisille yleensä työrauhan. • Oppilas käyttäytyy ystävällisesti muita kohtaan. • Oppilaan kielenkäyttö on yleensä asiallista. • Oppilasta on voitu ojentaa, jolloin hän muuttaa käyttäytymistään ohjattuun suuntaan.
7 tydyttävä	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on vaikeuksia koulun sääntöjen noudattamisessa. • Oppilas häiritsee joskus työrauhaa. • Oppilaalla on jonkin verran ongelmia sopeutumisessa työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilaalla on joskus vaikeuksia ottaa toiset huomioon. • Oppilaan kielenkäyttö vaatii ohjausta. • Oppilaan käyttäytymistä joudutaan ohjeistamaan. • Oppilas on voinut saada joitain kurinpitorangeistuksia.
6 kohtalainen	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on vaikeuksia koulun sääntöjen noudattamisessa. • Oppilaalla on ongelmia sopeutumisessa työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilaalla on vaikeuksia ottaa toisia huomioon. • Oppilas häiritsee toistuvasti työrauhaa. • Oppilaan kielenkäyttö vaatii usein ohjausta. • Oppilaan käyttäytymistä joudutaan ohjeistamaan toistuvasti. • Oppilas on saanut useita kurinpitorangeistuksia.
5 välttävä	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on usein vaikeuksia koulun sääntöjen noudattamisessa. • Oppilaalla on ongelmia sopeutumisessa työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilas ei anna toisille työrauhaa. • Oppilas ei osaa ottaa toisia huomioon. • Oppilaan kielenkäyttö on asiatonta. • Oppilaan käyttäytymistä joudutaan ohjeistamaan jatkuvasti. • Oppilas on saanut useita kurinpitorangeistuksia, joilla ei ole ollut vaikutusta. • Oppilaan käytös on välinpitämätöntä.
4 hylätty	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ei kykene toimimaan koulu yhteisössä.

OPPILASHUOLLON RAKENNE KUNNASSA

Perusopetuslain mukainen oppilashuolto ja oppimisen tukeen liittyvät opetusjärjestelyt

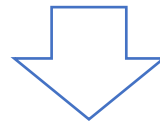
Kasvun ja oppimisen tuen ryhmä

Tehostetun tuen aloittaminen ja järjestäminen sekä pedagogisen selvityksen käsittely. Perusopetuslain 35-36 §:n mukaiset oppilashuollolliset toimenpiteet, elleivät ne edellytä välittömästi yksilökohtaisen oppilashuollon aloittamista ja monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamista.

Kuntatason monialainen oppilashuollon ohjausryhmä

Oppilashuoltopalveluiden suunnittelu, kehittäminen ja arviointi

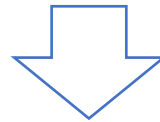
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Koulu- ja yksikkökohtainen oppilashuoltoryhmä (yhteisöllinen)

Koulun hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen, Kasvun, oppimisen ja koulunkäynnin ongelmia ennaltaehkäisevä toiminta

Oppilashuoltosuunnitelma

Monialainen asiantuntijaryhmä

Yksittäisen oppilaan asioiden käsittely Konsultaatio yksittäisten toimijoiden kanssa (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja)

Vaatii oppilaan/huoltajan suostumuksen Kirjataan oppilashuoltokertomukseen ja asiakasrekisteriin

Liite 8. Akuuttipäihtymistilan toimintamalli

**Oppilaan/opiskelijan päihteiden käytön epäily –
toimintamalli peruskouluissa ja lukioissa**

